

Plattform för att stärka och utveckla Lunds kulturliv

Inledning

Ett fritt kulturliv är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Kultur är en bärande kraft. För mänskligheten. I livet. För samhället. I världen. För utveckling. I Lund.

Vi som tagit fram denna plattform är alla fria kulturaktörer som är aktiva och verksamma i Lund. Vi är övertygade och ense om att kultur har ett egenvärde, samtidigt som den också har ett avgörande värde och stor betydelse för samhällsutvecklingen. Därför har vi tillsammans tagit fram en rad förslag på politiska åtgärder för att stärka och utveckla Lunds kulturliv. Vi föreslår att kommunen ska bidra med en kulturstruktur genom att:

- Samverka med kulturaktörerna på både strategisk och operativ nivå.
- Behandla kultur som en prioriterad och långsiktig investering för hela Lund och dess invånare.
- Satsa på ett effektivare och öppnare användande av de lokaler som finns och samtidigt vara lyhörd för de behov kulturaktörerna har.

SVT har undersökt hur mycket pengar kommunerna investerade i kultur per invånare under 2014. Enligt deras lista ligger Lund relativt bra till på plats 32 (av 290) med 1 313 kr "kulturkostnader" per person. Umeå toppar listan med 2 524 kr per person och i botten ligger Nordanstig med 434 kr per person. Av de skånska kommunerna ligger Malmö i topp som nummer fyra i hela Sverige med 1 792kr per person.

Samtidigt är det viktigt att inte bara se till hur mycket pengar som investeras i kultur, utan även hur de fördelas och vad de används till. Och vilka mervärden de ger.

Kulturens värde

Det finns ingen motsättning mellan kulturens egenvärde och nytta. Människor kan inte leva utan kultur och samtidigt har kulturen avgörande betydelse i vårt samhälle när det gäller utvecklingen av t.ex. demokrati, hälsa, utbildning och näringsliv. Detta är vetenskapligt bevisat i ett otal rapporter och undersökningar. Nedanstående citat summerar några av de viktigaste aspekterna:

"..engagemang och deltagande inom kultur och konst bidrar till att skapa reflekterande individer, som hjälper dom att förstå sig själva och sina egna liv bättre vilket ökar individernas förmåga till empati och att uppskatta andra människors erfarenheter och kulturer." Ur AHRC - Understanding the value of arts & culture, Geoffrey Crossick & Patrycja Kaszynska, mars 2016

"Kulturlivet och civilsamhället fungerar som sammanbindande kitt – som väver ihop staden och som påverkar människors hälsa, delaktighet och känsla av sammanhållning." Ur Malmökommissionens rapport för ett hållbart Malmö, 2013

"...kreativa förmågor är själva kärnan vid inläring, de är i själva verket byggkomponenterna för effektiv inläring" Paul Collard, chef för Creativity, Culture and Education, i en intervju av Smart Classroom Learning, oktober 2015 (smartclassroomlearning.org)

"Konsumtion av kultur bidrar till inflyttning av framför allt högutbildade personer och att öka antalet besökare i en stad eller region, vilket innebär att kultur är drivande för den ekonomiska utvecklingen och har fått en större betydelse i samhällsplaneringen. Ett levande kulturliv stärker samhället genom att stärka demokrati, mångfald, integration och kommunikation, främja sammanhållning och motverka utanförskap samt att bygga upp och bredda samhällets identitet och samhällsanda." Ur Kulturens värde och effekter, Svensk Scenkonst, 2010

Det fria kulturlivet ger mer för varje investerad krona

Att Lund har så få fasta kulturinstitutioner ger goda möjligheter för kommunen att satsa på de fria kulturaktörernas verksamhet. Man kan säga att det också är en god ekonomisk investering, då vi som fria kulturaktörer kan erbjuda mer kultur för varje investerad krona. Allt detta till gagn för alla invånare, men också för de institutioner, organisationer och företag som finns i Lund. Vi bidrar också till att öka resurserna till kultur i Lund genom våra samarbeten på regional, nationell och internationell nivå, inte minst genom de bidrag vi söker och får från andra bidragsgivare än kommunen. Under 2015 uppgick dessa externa bidrag till 28 miljoner kronor. Pengar som vi alltså skapade kultur för tillsammans, utöver det stöd vi fått av Lunds kommun (och all ideell kraft, engagemang och tid som personer i våra organisationer bidrar med).

Kommunen ska bidra med kulturstruktur

Det är en balansgång och utmaning för den kommunala kulturpolitiken att både värna den konstnärliga friheten och samtidigt vara och utforma stöd för de lokala professionella kulturaktörerna. Därför måste kommunen ha former för en samverkan som garanterar armslängds avstånd mellan politiker, tjänstemän och kulturskapare. Kulturpolitikens främsta uppgift och kommunens viktigaste roll är alltså att ge förutsättningar för de fria kulturaktörerna verka, genom att bidra med en kulturstruktur. Det vill säga tillgodose behovet av resurser och infrastruktur för kulturaktiviteter samt vara ett komplement, och inte en konkurrent, till de fria kulturaktörernas verksamheter. För att stärka och utveckla Lunds kulturliv föreslår vi att kommunen bidrar med en kulturstruktur genom att genomföra följande tre åtgärder:

1. Samverka med kulturaktörerna på både strategisk och operativ nivå.
2. Behandla kultur som en prioriterad och långsiktig investering för hela Lund och dess invånare.
3. Satsa på ett effektivare och öppnare användande av de lokaler som finns och samtidigt vara lyhörd för de behov kulturaktörerna har.

1. Samverkan för ett bärkraftigt kulturliv

Genom att samverka med kulturaktörerna kan kommunen skapa goda förutsättningar för att driva handlingskraftig kulturpolitik på både strategisk och operativ nivå. Kommunen behöver en långsiktig vision och en tydlig plan för kulturlivet, där de fria kulturaktörerna inkluderas och involveras. En förutsättning för detta är att det skapas former för samverkan på olika nivåer. Dessutom behöver kommunen bistå med

praktiska verktyg för samverkan i syfte att organisera och marknadsföra kulturutbudet i Lund. Följande områden för samverkan är prioriterade:

- **Kulturpolitisk vision och handlingsplan.** Kommunen behöver ta fram en långsiktig vision, en strategi och en handlingsplan som inbegriper och involverar det fria kulturlivet och dess aktörer. Det är även av vikt att kommunens riktlinjer är samstämmiga med såväl de regionala som de nationella visionerna, strategierna och planerna.
- **Verktyg och rutiner för organisering av kulturutbudet.** En digital plattform med ett gemensamt offentligt kalendarium bidrar både till att underlätta samordning av kulturarrangemang såväl mellan kommunen och kulturaktörerna som kulturaktörerna emellan och till att tydliggöra kulturutbudet i hela Lund för invånare och besökare. Denna digitala plattform kan med fördel även användas för att planera och genomföra kommunens återkommande evenemang som t.ex. SommarLund och kulturnatten med större delaktighet av de fria kulturaktörerna. Utöver den digitala plattformen behöver kommunen i samråd med de fria kulturaktörerna hitta rutiner för att synliggöra Lunds hela kulturutbud t.ex. på kommunala utbudsdagar för skolor och liknande.

2. Långsiktiga kulturinvesteringar ger mer

Genom att behandla kultur som en prioriterad och långsiktig investering för hela Lund och dess invånare, kan kommunen främja en positiv utveckling inom en rad områden som rör såväl hälsa, utbildning och medborgarinflytande som attraktions- och destinationskraft, turism, innovation och näringsutveckling. Kommunen kan använda organisatoriska och ekonomiska verktyg, strukturer och processer för att med kultur skapa större mervärden för hela Lund och dess invånare genom att bland annat:

- **Tillsätta en kulturnämnd, med en kulturchef och egen förvaltning.** Det vill säga att inte som idag behandla kultur- och fritidsfrågor i samma nämnd.
- **Instifta 3-åriga verksamhetsbidrag.** Detta för att de fria kulturaktörerna ska få förutsättningar till en seriös och långsiktig ekonomisk planering.
- **Använda kulturens betydelse och värden inom andra politikområden.** Det gäller t.ex. hälsa, utbildning, innovation, turism och näring bland annat genom att stödja befintliga, nystartade och nya kulturprojekt och verksamheter samt deras samverkan med aktörer inom andra områden. En väg kan vara att främja kreativa inkubatorer i samverkan med andra aktörer.

3. Inte bara ett kulturhus – Många!

Genom att satsa på ett effektivare och öppnare användande av de lokaler som finns och samtidigt vara lyhörd för de behov kulturaktörerna har kan kommunen främja ett dynamiskt och växande kulturliv. Många kulturaktörer i egna lokaler ger ett brett kulturliv med stor variation för besökare och därutöver inspiration till nya kulturutövare. Flera estetiskt tilltalande och ändamålsenliga kulturlokaler ökar dessutom Lunds attraktions- och destinationskraft. Därför ska kommunen behålla och utveckla samt även införskaffa nya lokaler som lämpar sig för kulturverksamhet i enlighet med den långsiktiga visionen och tydliga planen för kulturlivet som vi föreslår att kommunen ska ta fram i dialog med de fria kulturaktörerna. Idag finns det fyra typer av kulturlokaler i Lund som på olika sätt kan användas för att stärka och utveckla kulturlivet:

- **Kommunala kulturlokaler** (som t.ex. Stadsteatern, Stadshallen, Konsthallen, Stenkrossen) Dessa ägs/hyrs och drivs och har personal anställd av kommunen.

Dessa lokaler bör vara tillgängliga för det fria kulturlivet utan kostnad eller till mycket låg kostnad. Detta skulle berika Lunds kulturliv genom möjlighet till långsiktigt planerade större teater- och musikproduktioner och nya samarbeten, extra ordinära verksamheter och större festivaler.

- **Föreningsdrivna kulturlokaler på kommunalt kontrakt** (som t.ex. Mejeriet, Månteatern, Sagohuset, Biografen Kino, Krognoshuset) Dessa ägs eller hyrs av kommunen, men förvaltas av organisationer som driver kulturverksamhet med stöd av kommunen. Organisationerna kan i sin tur upplåta lokalerna till andra aktörer. Att låta kulturorganisationer driva verksamheten ger dem en egen identitet och skapar engagemang och sammanhang. Egna lokaler är en förutsättning för en långsiktig och vital kulturverksamhet.
- **Kulturaktörers egna lokaler och mötesplatser** (som t.ex. Kulturen, Skissernas museum, Historiska museet, Liberiet) Dessa ägs och drivs av andra organisationer än kommunen och används av det fria kulturlivet genom samverkan och uthyrning av lokaler.
- **Mötesplatser i kommunal regi** (som t.ex. Kulturskolan, fritidsgårdar, biblioteken) Dessa ägs och drivs och har personal anställd av kommunen. Här ges möjlighet för nya mindre och tillfälliga kulturverksamheter att hyra in sig.

Fortsatt samverkan kring att utveckla Lunds kulturliv

Under 2015 samlades ett antal kulturaktörer som får verksamhetsstöd av Lunds kommun för att samtala om hur vi kan samverka med syftet att hitta gemensamma frågor att driva för att stärka och utveckla Lunds kulturliv. Denna plattform är ett resultat av våra samtal. Vill du veta mer eller vara med i samtalet är du varmt välkommen att kontakta någon av oss:

Doc Lounge Lund	www.doclounge.se/lund
Folkets Bio i Lund	www.kino.nu
Krognoshuset/Konstföreningen Aura	www.krognoshuset.se
Kulturcentrum Skåne	www.kulturcentrumskane.com
Kulturen	www.kulturen.com
Lund Comedy Festival	www.2016.lundcomedyfestival.com
Lunds Kammarmusiksällskap	www.lkms.se
Lunds teaterförening	www.lund.riksteatern.se
Mejeriet	www.kulturmejeriet.se
Månteatern	www.manteatern.se
Teater Sagohuset	www.sagohuset.nu
Trans Europe Halles	www.teh.net
Underground	www.undergroundlund.se